

Utbildningsinspektion i Vreta kloster skola förskoleklass, grundskola årskurs 1-6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten.....	3
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	7

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Vreta kloster skola den 7 september 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Vreta kloster skola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Vreta kloster skola intervjuades förutom rektor, elever i årskurs 2 och 6, undervisande lärare, inklusive speciallärare och specialpedagog samt föräldrar till några av barnen som deltog. Inspektörerna besökte lektioner i årskurs 2 och 6. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen. Inspektionen föregicks av ett möte med samtliga rektorer tillsammans med områdeschefen där varje rektor redogjorde för respektive verksamhet inklusive skolans kvalitetsarbete.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Vreta kloster skola	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	135
Förskoleklass	38
Grundskola	241

Vreta kloster skola är belägen i utkanten av Linköpings kommun och tillhör Ljungsbroområdet, som är ett av tio skolområden i Linköpings kommun och som leds av en områdechef. Skolan är uppförd i början av 1900-talet och moderniserades under 1950-talet. Undervisningen omfattar förskoleklass samt årskurserna 1–6. Skolbarnsomsorgen finns som en integrerad del av skolan. Rektorsexpeditionen finns i den större skolbyggnaden och rektorn ansvarar för nittionio lärare och fyra förskollärare med undervisning i förskoleklassen. Dessutom finns elva personer med utbildning till fritidspedagog, barnskötare, förskollärare och fritidsledare som arbetar inom fritidshemsverksamheten.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Vreta kloster skola och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Som helhet erbjuder Vreta kloster skola en utbildning av god kvalitet. Organisationen av elevens val har en mycket god kvalitet. Skolan har rutiner för att erbjuda stöd till elever redan i tidiga åldrar och effekten av detta är en hög måluppfyllelse av kunskapsmålen i årskurs 5. Vreta kloster skola har således goda förutsättningar för en hög måluppfyllelse.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolan bör förbättras så att elevinflytandet präglar hela skolan.
- Åtgärdsprogrammen bör förbättras så att skolans ansvar och åtgärder framträder tydligt.
- Skolan har bearbetat målen i kursplanerna för de olika ämnena men bör förmedla innehållet till eleverna så att detta blir väl känt.
- Skolans kvalitetsarbete bör utvecklas så att det sammanlagda resultatet för skolan kan bilda underlag för skolförbättring och att innehållet i kvalitetsredovisningen förbättras.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Språkval erbjuds inte i erforderlig omfattning (2 kap. 17 § grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanerna för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94.

Skolan har formulerat och tolkat de nationella målen i kursplanerna för varje ämne. I samtliga ämnen anges vilka mål som skall uppnås. I några ämnen och ämnesblock finns en inriktning om vilken kvalitet man vill sträva emot genom att beskriva övergripande färdigheter. Det är formuleringar som kan hänföras till läroplanens mål. Elevintervjuerna visar att det varierar i vilken grad eleverna känner till skolans tolkningar av kunskapsmålen.

Inspektörerna kan konstatera att eleverna i förskoleklassen erbjuds en utbildning som motsvarar målen för skolformen. Dokumentation och intervjuer med lärare och elever visar att flertalet elever i årskurserna 1–3 når målen. För elever i behov av särskilt stöd görs tidiga insatser som senare leder till en bättre måluppfyllelse. De senaste resultaten från nationella prov för årskurs 5 visar att flertalet elever når kunskapsmålen i engelska, matematik och svenska.

I elevintervjuer framkommer att eleverna inte är medvetna om de övergripande målen i läroplanen. Under lektionsbesöken i de lägre årskurserna kan dock inspektörerna konstatera att det finns exempel när man visar på olika vägar för att stimulera till ett lustfyllt lärande, reflektion och eget ansvar hos eleverna. I de högre årskurserna blir bilden något annorlunda. Det finns en större medvetenhet om målen, vilket kommer fram i elevintervjuerna, men exemplen från verksamheten för att förverkliga målen är färre. Lärarintervjuerna visar att skolan har en ambition att arbeta utifrån läroplanens mål men det varierar i vilken grad dessa prioriteras och förtydligas.

Vreta kloster skola har formella forum för inflytande genom elevråd och klassråd. Eleverna kan återge enstaka exempel där förslag från elever via elevrådet har utmynnat i förändring av utemiljön. Vid inspektionen gavs flera exempel på strävanden att ge eleverna inflytande i undervisningen, främst i de lägre årskurserna. I de högre årskurserna används en s.k. utvärderingsbok. I boken kan eleverna notera sina åsikter om olika delar i undervisningen. Det finns också exempel på förändringar som skett efter att lärarna tagit del av elevernas uppfattningar i utvärderingsboken. Intervjuer och verksamhetsbesök visar dock att det varierar mycket i vilken grad eleverna har möjlighet att påverka undervisningen. Inspektörerna bedömer att skolan behöver förbättra och förtydliga möjligheterna till inflytande i undervisningen.

Under rasterna finns skolans personal till hands för att hantera de konflikter som någon enstaka gång kan förekomma. Verksamhetsbesök tillsammans med elevernas utsagor i intervjuer ger dock bilden av att Vreta kloster skola är en lugn och trygg skola.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att skolan når goda resultat när det gäller elevernas kunskapsutveckling. Utifrån läroplanens övriga mål att sträva mot visar skolan ett mera blandat resultat. Det finns exempel som vittnar om en hög måluppfyllelse men resultatet växlar och det finns ingen likvärdighet, t.ex. när det gäller

elevinflytande, på skolan som helhet. Skolan bör fortsätta sitt arbete så att de goda exempel som finns kan omfatta hela verksamheten.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Det finns ambitioner och strävanden för att ge eleverna inflytande, både genom formella organ och i undervisningssituationen. I skolans arbetsplan betonas på olika sätt vikten att kunna påverka och ge möjlighet till inflytande. I kvalitetsredovisningen anges som ett prioriterat område elevernas ansvar och inflytande. I de utvärderingar som har gjorts är det dock svårt att hitta frågor som behandlar elevinflytande i allmänhet och inflytande i undervisningen i synnerhet. I elevintervjuer framkommer att det varierar i vilken omfattning man har klassråd. Eleverna i årskurs 2 gav bilden av möjligheter till inflytande i undervisningen medan eleverna i årskurs 6 i viss mån upplevde det motsatta. I intervjuerna framkommer att detta kan kopplas till antalet elever och till den oro som funnits i klassen tidigare. Variationen när det gäller möjligheten till elevinflytande är större trots den tydliga prioriteringen i skolans dokumentation. Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra så att möjligheten till elevinflytande omfattar hela skolan.

Föräldrarna har möjlighet att ta del av skolans verksamhet genom en s.k. samrådsgrupp. Protokoll från möten skickas hem och finns dessutom att läsa via hemsidan och i en pärm i klassrummet.

Skolan arbetar aktivt utifrån läroplanens mål om normer och värden på olika sätt, bl.a. finns övningar inom det som kallas EQ (emotionell kompetens) på schemat.

De fall av kränkande behandling som har förekommit har åtgärdats på ett strukturerat sätt och de berörda föräldrarna har deltagit i processen från början. Skolan har i sin arbetsplan ett program mot kränkande behandling i form av en s.k. mobbningsplan. Rutinerna och de åtgärder som skall aktualiseras är väl förankrade bland elever och personal.

Vreta kloster skola är indelad i arbetslag omfattande förskoleklass till årskurs 6. Enligt dokumentationen finns en samsyn och ett helhetsansvar för eleverna. Det innebär bl.a. att skolbarnsomsorgens personal är delaktig i skolans verksamhet och förskoleklassens personal är en väl integrerad resurs i fritidshemsverksamheten.

Vreta klosters skola organiserar undervisningen på ett sätt som i stort ger förutsättningar för att eleverna skall kunna uppnå de nationella målen. I de lägre årskurserna finns exempel där man använder olika arbetsformer och arbetssätt i större omfattning.

Skolan har rutiner och strategier för att upptäcka elever i behov av särskilt stöd. I årskurs 1 genomförs, bland annat, diagnoser för att kunna utreda vilka elever som är i behov av särskilt stöd och man har återkommande konferenser, två gånger per termin, för att inventera behov av stödinsatser. Skolan har god tillgång på specialpedagogisk kompetens.

Det finns också en övergripande organisation för elever i behov av särskilt stöd för hela området. En av personalen på skolan ingår i det områdesvisa teamet i syfte att skapa gemensamma strategier för alla skolor. Tester och medföljande analyser av elever i lägre årskurser utarbetas och fungerar som underlag för att fördela kompetensen av specialpedagoger och andra resurser för elever i behov av stöd.

Skolan använder ett av kommunens gemensamma formulär när man skriver åtgärdsprogram. Åtgärdsprogrammen utarbetas av specialpedagogerna tillsammans med respektive klasslärare. Innehållet i åtgärdsprogrammen är mestadels tydligt men i många fall ligger tyngdpunkten på formuleringar om vad som åligger elever och föräldrar. Det är därmed svårt att se vad som är skolans ansvar och mer specifikt vilka pedagogiska insatser som skall göras för att möjliggöra en högre måluppfyllelse.

I flera klasser med ett högre elevantal arbetar två lärare. Detta innebär att man i flera ämnen delar klassen i två delar och kan på så sätt anpassa undervisningen mer till elevernas behov. Grupperingarna är inte fasta men flera elever finns i samma grupp under en längre tid.

Bedömningen av elevernas kunskapsutveckling utgår ifrån de lokalt formulerade målen. Målen har sin utgångspunkt i de nationella målen i kursplanerna och de tolkningar som skolan gjort är väl förankrade bland lärarna men medvetenheten bland eleverna är inte stor. De kan sällan förmedla vilka mål som är utgångspunkten för varje ämne. Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra kunskapen om de olika målen hos eleverna.

I lärarintervjuerna och i dokumentationen framgår att bedömning av elevernas måluppfyllelse utgår från flera faktorer. En del är resultat av skriftliga prov och inlämningsuppgifter från elevernas sida men även resultat av grupparbeten och s.k. egen forskning finns som underlag för bedömningen. Utifrån ett individperspektiv finns en stor kunskap om kunskapsnivån. Det saknas dock en övergripande bild, förutom de analyser som görs i de lägre åldrarna för att fördela stödinsatser, av skolans resultat. Resultaten från testerna i årskurs 1 har dock till viss del förändrat undervisningen.

I årskurs 6 används en s.k. utvärderingsbok för att få elevernas uppfattning om olika skeenden i undervisningen. Enligt lärare och elever händer det att resultatet av utvärderingen leder till förändringar i undervisningen.

Eleverna och deras föräldrar kallas till utvecklingssamtal en gång varje termin. Enligt föräldraintervjuerna innehåller utvecklingssamtalen god information om elevernas kunskapsutveckling. Utgångspunkten för samtalen i de lägre åldrarna är, när det gäller kunskapsutveckling, de tester och analyser som gjorts. I föräldraintervjuerna framkommer att det i lägre åldrar finns en viss betoning, av innehållet i samtalet, på den sociala utvecklingen. Utvecklingssamtalen i årskurs 6 har framförallt sin utgångspunkt i resultaten från de nationella proven i årskurs 5.

Skolan gör ingen sammanställning av de utvärderingar som görs på klassnivå, från elevernas utvärderingsböcker till exempel. De uppföljningar som görs är bl.a. resultaten från de nationella proven samt lästester från årskurs 1. Uppföljningarna finns för flera år bakåt. Personalen menar dock att det i viss mån bedrivs ett kvalitetsarbete i Vreta kloster skola. I detta ingår användningen av BRUK¹. Underlaget, dvs. resultatet av arbetet med BRUK, skickas till kommunen centralt. Resultatet av diskussionerna och de prioriteringar som de leder fram till redovisas i det dokument som kallas kvalitetsredovisning. Kvalitetsredovisningen innehåller i första hand en redovisning mål och insatser för de indikatorer som man redovisar för hela kommunen. Det nämns också något om skolans egna prioriteringar, bl.a. internationella kontakter samt fokuserandet på den egna naturen och kulturmiljön. Enligt rektorn genomför skolan en uppföljande diskussion utifrån innehållet i den s.k. kvalitetsredovisningen. I viss mån har detta också konsekvenser för att den fortsatta skolutvecklingen.

Det är i dokumentet svårt att bedöma hur skolan har utvecklats i förhållande till de nationella målen. I intervjuerna framkommer också att det varierar huruvida innehållet är känt och kopplat till verksamheten. I föräldraintervjuerna redovisas dock att man är medveten om var man kan hitta den s.k. kvalitetsredovisningen.

Rektorn anger det är god kommunikation med den närmaste chefen, områdeschefen och med förvaltningsnivån i kommunen. Inspektörerna konstaterar att rektorn har ett tydligt mandat och tillgång till de medel som krävs för att utföra uppdraget. Det innebär också att rektorn kan planera och påverka den egna och skolans kompetensutveckling.

Vreta kloster skola har en ledningsgrupp som, förutom rektorn, består av en lagledare från varje arbetslag. Ledningsgruppen fungerar som forum för att diskutera frågor som väcks i arbetslagen och som bas för informationsspridning från rektorn till övriga skolan.

Rektorn är väl förtrogen med verksamheten i skolan och tar ansvar såväl för det pedagogiska arbetet som för de administrativa uppgifter som omfattar funktionen. I intervjuer framkommer att rektorn har en kontinuerlig dialog med arbetslagen i pedagogiska frågor. Diskussionerna förs både i de återkommande konferenserna och genom andra forum med enskilda lärare och arbetslag. Eleverna känner väl sin rektor och anger att de också får besök av skolledningen i klassrummet.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att skolan har förutsättningar för ett elevinflytande men bör fortsätta sitt arbete för att detta skall kunna förverkligas för alla elever. Skolan arbetar på olika sätt med att förebygga så att kränkningar ej skall förekomma. Handlingsprogrammet mot kränkande behandling bör dock uppmärksammas så att rutiner m.m. är kända hos alla på skolan.

Åtgärdsprogrammen bör förbättras så att skolans ansvar och åtgärder framträder tydligt.

¹ BRUK (Bedömning Reflektion Utveckling Kvalitet) ett av Skolverket utarbetat verktyg för kvalitetsarbete i skola och förskola

Skolan har bearbetat målen för de olika ämnena i skolan men kunskapen om innehållet behöver förbättras hos eleverna.

Skolan gör uppföljningar på individnivå och i viss mån för vissa årskurser men behöver förbättra kvalitetsarbetet så att det bildar underlag för en skolförbättring. Utformningen av kvalitetsredovisningen bör förbättras så att innehållet visar skolans resultat i förhållande till de nationella målen.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

I skolans timplan redovisas en tydlig fördelning av de ämnen som enligt förordningen skall ingå i undervisningen. Inspektörerna konstaterar att eleverna som lägst erbjuds den garanterade undervisningstiden för grundskolan.

Skolan erbjuder under innevarande läsår franska och tyska som språkval. Tre språk erbjuds i kommunen som helhet men Vreta kloster skola har p.g.a. svårigheter att rekrytera lärare valt att endast ge franska och tyska som språkval. Flera elever har dock önskat spanska. Språkundervisningen är förlagd till Ljungsbro skolan där det sker en samverkan med alla skolor inom området. De elever som inte läser moderna språk har undervisning i svenska och engelska i Ljungsbro skolan under samma tid som språkvalet. Någon samverkan med andra områden för att kunna erbjuda ett tredje modernt språk görs inte. Konsekvenserna blir att elever i stället läser engelska och svenska trots att det finns studiemässiga förutsättningar för ytterligare ett språk. Enligt grundskoleförordningen skall som språkval erbjudas minst två av språken franska, tyska och spanska. En kommun är skyldig att anordna undervisning i ett språk som erbjuds om minst fem elever väljer språket. Inspektörerna bedömer att hanteringen av språkvalet för de elever som önskar studera spanska inte skötts på ett korrekt sätt eftersom detta språk bedrivs i andra skolor i kommunen och därmed skall erbjudas även eleverna i Vreta kloster skola.

Vreta kloster skola erbjuder eleverna ett brett urval av skolans samtliga ämnen inom elevens val. Elevens val finns på schemat från och med årskurs 2 och förläggs periodvis till tre dagar i rad alternativt en dag i veckan. Planeringen av elevens val görs tillsammans med elever, lärare och föräldrar. Studierna under elevens val innebär att eleverna får tillfälle att fördjupa sig i olika ämnen genom att t.ex. göra studiebesök och att använda stiftsbiblioteket i Linköping. Redovisningen sker gemensamt genom att skolan organiserar ett öppet hus med utställningar och andra redovisningar av elevernas arbete under elevens val. Inspektörerna bedömer att organisationen av elevens val är av mycket god kvalitet.

Via hemsidan och genom information som skickas med eleverna i samband med skolstarten får föräldrarna aktuell information. Skolan informerar också föräldrar och elever via återkommande föräldramöten och genom den s.k. samrådsgruppen.

Skolan har sammanlagt drygt 30 personal, inklusive personal inom förskoleklass och skolbarnsomsorg. Samtliga 19 lärare inom förskoleklass och grundskola har adekvat pedagogisk utbildning för den undervisning som avses.

Lärartätheten ligger i nivå med både kommunen och riket i övrigt enligt den officiella statistiken. Några klasser har ett högre elevantal och där har skolan valt en modell med flera undervisande lärare och gruppdelning under vissa lektioner. Skolan har också god tillgång till lärare med specialpedagogisk utbildning.

I intervjuerna framkommer att man har god tillgång till kompetensutbildning. Skolan har nyligen avslutat ett kompetensutvecklingsprojekt som bl.a. innehöll ett stort antal internationella kontakter för både elever och lärare. Projektet föregicks av en kompetensutvecklingsanalys som, enligt en samstämmig utsaga, har förbättrat skolans verksamhet. Utsagorna i lärarintervjuerna bekräftar också bilden av att det finns möjligheter till ämnesvisa och andra individuella lösningar för att bevara och öka kompetensen hos lärarna.

Skolan har god tillgång till moderna läromedel. Det finns anpassade läromedel och annan litteratur för elever med läs- och skrivsvårigheter. Skolan har ett välutrustat bibliotek som är centralt placerat och är lättillgängligt under skoldagarna. Nya datorer har nyligen installerats i skolan och det finns god tillgång till dessa.

Skolan har ändamålsenliga lokaler och en successiv anpassning för ett växande elevantal har skett under åren. Det finns också beredskap för att ta emot elever med funktionshinder.

Sammanfattning

Skolan har förutsättningar att erbjuda en utbildning med god kvalitet. Skolan måste dock förbättras så att elevernas språkval kan tillgodoses i enlighet med kommunens utbud.

Organisationen av elevens val är av mycket god kvalitet.

Verksamheten har i övrigt en god kvalitet när det gäller tillgång till lärare, läromedel, lokaler och annan utrustning.

Datum	Ort
2006-04-07	Linköping

Anders Kennberg

Ewa Hallberg

Christer Modin